

БИШЕВСЬКИЙ Анатолій Шулимович

(1929–2013)

*Професор кафедри біологічної хімії
Тюменської державної медичної академії.
Лікар-гемостазіолог. Заслужений винахідник
Росії, заслужений діяч науки й освіти
Російської академії природознавства*

ВИПУСКНИК ЛІКУВАЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (1954)

Заслужений діяч, академік Російської академії природознавства. Відмінник охорони здоров'я. Почесний професор Тюменської державної медичної академії. Член-кореспондент Міжнародної академії інформатизації, член Європейської академії природознавчих наук.

Народився у 1929 р. у м. Кременчуці на Полтавщині в сім'ї економіста Шулима Вольковича та бухгалтера Іди Яківни Бишевських. Мати загинула під час окупації в жовтні 1941 р. Батько брав участь у військових діях, визволенні Кракова та Праги, де й був демобілізований у званні капітана. Після війни він працював за фахом до свого 85-річчя.

Інтереси Анатолія Бишевського були настільки різносторонніми, що, коли настав час обирати професію, він вагався між медициною та біологією, а також між ... фізичною хімією і геологорозвідкою. Але все-таки вирішив стати лікарем, про що жодного разу не пошкодував.

Протягом 1948–1954 рр. він навчався у ЛДМІ. З другого курсу активно займався дослідницькою діяльністю у сфері гістології, загальної гігієни, мікробіології, біохімії. У виборі такої вузької спеціалізації велику роль зіграли професори Г. І. Столмакова, І. О. Нагірна, Б. А. Собчук, А. П. Дибан, У. З. Мартинюк, А. П. Любомудров, А. М. Воробйов, Г. П. Ковтунович, доц. М. М. Музика. На їхніх лекціях Анатолій зрозумів: важливо не те, яку галузь ти обираєш, — важливо, як ти ставишся до справи, якою займатимешся. Особливо запам'яталися слова М. М. Музики щодо першої статті студента Анатолія Бишевського, яку вчений мав намір опублікувати в журналі «Мікробіологія», а потім передумав: «Так буває у молоді роки — щось надрукуєш, а відтак усе життя маєш сором». Ця думка була дуже слушною тоді, в часи панування в науці теорії Т. Д. Лисенка...

У студентські роки виникало багато комічних ситуацій. Так А. Ш. Бишевський згадує, як на виробничих зборах 2 курсу декан, проф. А. М. Воробйов, розповідаючи про своє ставлення до нестаранних студентів, принагідно зауважив: «Я в цій справі собаку з'їв!». На це проф. Б. А. Собчук кинув репліку: «На здоров'я». Анатолій Маркович автоматично відповів: «Спасибі», а потім, опам'ятавшись, — «Що??? Хто це сказав?». У залі здійнявся веселий гамір.

У 1954 р. Анатолій Шулимович отримав диплом із відзнакою та направлення у Камінь-Каширську райлікарню, де працював хірургом. Але через три роки повернувся до alma mater на кафедру гігієни харчування (завідувач —

Г. І. Столмакова), де свого часу проводив наукові дослідження у студгуртку. Тут пройшов шлях від «підпільного» аспіранта (як його жартома називали колеги) до асистента.

У 1960 р. А. Ш. Бишевський захистив кандидатську дисертацію, присвячену проблемам біохімії і гістології. Ознайомившись із роботами німецьких, польських та радянських учених з гемостазу, він зацікавився функцією вітамінів у підтримці цього процесу. У 1961 р. почав працювати завідувачем курсу біохімії у Запорізькому фармінституті. Вже в 1966 р. захистив докторську дисертацію.

Упродовж 1972–2011 рр. він очолював кафедру біохімії Тюменської державної медичної академії, а в 2011 р. став професором цієї кафедри. У 2008 р. заснував наукову школу «Гемостаз і ліпопероксидація».

До переїзду у м. Тюмень Анатолій Шулимович підтримував тісний зв'язок із alma mater, зокрема з кафедрами біохімії та гігієни харчування, був учасником профільних всесоюзних конференцій, які відбувалися на базі ЛДМІ. На жаль, потім приїжджав лише на зустрічі випускників свого курсу та ювілеї проф. Г. І. Столмакової.

Анатолій Бишевський був автором і співавтором 24 монографій, серед яких найважливіші — «Вітаміни і гемокоагуляція» (1978), «Біохімія для лікаря» (1984), «Вплив естроген-гестагенних препаратів на гемостаз при клінічному застосуванні в гінекології» (1999), «Антиоксиданти в корекції гемокоагуляційних зрушень» (2003), «Про роль щитовидної залози в регуляції гемостазу» (2006), «Гемостаз при використанні статевих стероїдів» (Німеччина, 2012); 16 авторських свідоцтв і шести патентів на винаходи.

Був постійним керівником семінару для викладачів «Філософські проблеми природознавства» (з 1962 р.), членом редколегії журналу «Тромбоз, гемостаз і реологія» (Москва).

Нагороджений медалями «За освоєння надр і розвиток нафтогазового комплексу в Західному Сибіру» (1985), ім. В. І. Вернадського (2007), знаками «Відмінник винахідництва та раціоналізації» (1986), «Tolerantia et Misericordia» (2002).

Справу Анатолія Шулимовича продовжила його донька Ірина — нині д. мед. н., завідувач медичної частини геронтологічної установи у м. Москва. Друга донька, Вікторія, — еколог; п'ятеро онуків — програмісти.

А. Ш. Бишевський захоплювався белетристичною літературою і подорожами. Свого часу він об'їздив майже всю країну, а після розпаду СРСР відвідав багато держав світу. Завжди керувався життєвим кредо: «Працювати і шукати, знайти та не здаватися».

Помер 15 січня 2013 р.